

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. Qualiter validari queat Matrimonium in facie Ecclesiæ invalidè
contractum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

trahant coram magistratu, parochi per accidens inter multitudinem plebis spectante aut casu transeunte: tunc enim contractus erit clandestinus & nullus, ut advertit *Vallensis in Paratit. in Tit. de Clandest. despons. num. 8.* Alioquin sanè durum est dicere, quòd valeat Matrimonium, dum parochus adhibetur invitus, & non valeret si sum ad est & adhibetur casu, dummodo constet ipsum æqualiter percipere quid agatur. Ut proinde non omnia sint probanda, quæ habet *Wamesius Tom. 2. Consil. Canon. consil. 531.*

26.
Modi isti
agendi sunt
in concilio,
regulariter
loquendo.

Nihilominus ut licite & decenter peragatur, oportet Parochum advocari, ut spontè interfit, eaque peragat, quæ Ecclesia præscribit. Quamvis utentes simili arte circa Parochum possent exulari, si irrationabiliter renuat assistere, sitque necessitas contrahendi, nec pateat recursus ad superiorem; dummodo personæ non inferatur injuria, nec aliquid aliud deficit.

QUESTIO III.

Qualiter validari queat Matrimonium in facie Ecclesiæ invalidè contractum?

27.
Defectus in
Matrimonio
multipliciter
conringit &
sollitur.

INVALIDITAS Matrimonii semel celebrati in facie Ecclesiæ potest contingere ex aliquo alio defectu, v. g. ex defectu solius interni consensûs, ex affinitate, similive impedimento. Potest autem defectus iste esse vel publicus vel occultus. Eoque durante certum est constare aut validari non posse Matrimonium. Unde oportet fictionem internam cessare, & accedere novum & ferium consensum, sive ex parte illius qui fictionem admisit, sive juxta Nonnullos etiam ex parte alterius, de quo *disp. 3. quest. 6.* Similiter oportet impedimentum esse sublatum, ac deinde accedere novum utrimque consensum.

28.
Si publicus
sit, iterum
debet solemnitas à Tridentino requisita.

Sed difficultas est, an hæc instauratio Matrimonii debeat denuciari juxta formam Tridentini coram Parocho & testibus. Et quidem certum est, quòd sic, in casu quo defectus erat publicus, seu probabilis in foro externo, adeoque invaliditas prioris Matrimonii potest Ecclesiæ probari. Id namque exigit lex Tridentini & scopus ejusdem ventantis ac irritantis Matrimonia clandestina. Aliàs namque non posset Ecclesiæ constare de legitimo conjugio, sed possent conjuges invicem deferere convolando ad alias nuptias; quandoquidem probari posset invaliditas prioris Matrimonii, non autem ejusdem revalidatio sublato impedimento.

29.
Immo juxta
varios est
sit omnino
occultus.

Quare controversia restat inter Doctores de casu, quo defectus est perfectè occultus, sic ut non possit probari in foro externo. Nam *Basilii Pontius, Gutierrez, Paulus Comitolus l. 1. Resp. Moral. q. 120.* & quidam

alii Recentiores omnino contendunt debere etiam tunc intervenire solemnitatem à Tridentino requisitam: eò quòd, tunc vel perficiatur contractus matrimonialis, qui aliàs foret clandestinus, adeoque irritus vi Tridentini universim irritantis contractus matrimoniales, in quibus defuit prædicta forma seu solemnitas. Adducitur etiam conformis Responsum Clementis VIII. qui (ut ex Litteris Stephani Tuccii Rectoris sacre Pœnitentiariæ refert *Comitol. supra*) rogatus de quodam casu, quò mulier fictè confeseratur, respondit, esse necessarium novum consensum utriusque coram Parocho & testibus, admonito prius marito de Matrimonii nullitate. Sed (ut in iisdem litteris additur) ad evitandum scandalum Sanctitas sua dispensat, ut secretò inter se contrahant renovato consensu. Estque hoc indubie securius. Ideoque ad majorem cautelam in dispensationibus, quæ obtinentur in sacra Pœnitentiaria, solet pariter adjungi facultas renovandi conjugium privatim absque Parocho & testibus, ut Varii referunt.

Nihilominus *Navarrus, Vega, Rodriguez, Cordova, Rebellus, Sanchez, Contak, Bonacina, Diana* & plerique alii censent simpliciter non esse necessarium, ut Matrimonium talis casu instauretur coram Parocho & testibus. Pro quorum sententia est declaratio quædam *Pri V. quam fecit Navarrus c. 22. Man. num. 70.* qui insuper testatur de praxi sacre Pœnitentiariæ. Conformis insuper declaratio Cardinalium refertur in *Remiss. Barbosa ad sess. 24. Trid. c. 1. de Refor. Mor.* Denique responsum quorundam Episcoporum & Patrum *Sancti Tridentini* ad *Henriquez l. 11. c. 3. n. 6.* estque satis recepta in praxi hæc opinio, ob securitatem, quæ plerumque subest in practicanda opposita.

Ex quibus sumitur fundamentum sic interpretandi legem & mentem Tridentini, quòd nempe solum velit adhiberi semel solemnitates, ut constet Ecclesiæ de contractu, quantum constare potest & debet, ne quando malitiosè dissolvi queat: quòd hæc etiam fit: cum enim impedimentum non possit Ecclesiæ probari, non est via dissolvendi Matrimonium, quòd præsumptione Ecclesiæ erat validum: adeoque quantumvis sublato impedimento occultè instauretur, sequi non poterunt incommoda Matrimonii clandestini, quibus Tridentinum obviare intendebat, cujus proinde fini per solemnitatem prius adhibitam satisfactum videtur. Huc etiam facit, quòd Tridentinum potissimum intendat invalidare, quòd prius erat prohibitum; non videatur autem fuisse inhibita occulta ratificatio Matrimonii in facie Ecclesiæ contracti, sed invalidi ob occultum impedimentum. De opposito responsò *Clementis VIII.* non constat authenticè juxta *Diana*; aut certè datum fuit velut à Doctore privato, non autem velut ex cathedra Pontificum oraculum depro-

Qu. IV. De Proclamationibus Matrimonio pramittendis. 167

te juxta eundem Diana: ut proinde vi hujus responsi, de quo ex privato ~~testimonio~~ ~~constat~~, nulli verosimilitudine poterit Paulus Comitulus auferre Theologis libertatem secus opinandi.

A doctrina pramissa excipit Sanchez l. 2. d. 37. num. 10. quando aliquis testium sive Parochi dum assistit Matrimonio, scit esse in impedimentum: eo quod non videatur posse esse testis valoris Matrimonii, quod ratione occulti impedimenti scit esse nullum. Sed consecutus ad pramissa loquendo, melius id negat Continck & alii: eo quod testes illi non adhibeantur, ut testentur Matrimonium esse a parte rei valide contractum (quod ipsi scire non possunt) sed ut testentur esse rite contractum quoad externam apparentiam: cum autem unus tantum sciens impedimentum non faciat illud sufficienter probabile in foro externo, ad dissolutionem Matrimonii jam contracti (ut patet ex c. Super eo, & c. Anobis, de Testibus) erunt tales secundum pramissionem Ecclesiae veri conjuges, poteruntque cogi ad manendum in Matrimonio.

QUESTIO IV.

De Proclamationibus seu Denuntiationibus Matrimonio pramittendis.

Dico I. Illicite contrahitur Matrimonium cum pramissis denuntiationibus; non tamen nisi illud. Prima pars constat ex c. fin. De test. nup. de spons. & Trident. sess. 24. c. 1. de Refor. Matrim. ubi hoc stricte precipitur. Secunda pars est certa apud omnes, & declarata a Cardinalibus ac observata in praxi. Patetque ex eo, quod Concilium aut auctoritas nullibi addat particulam irritantem; sicut addit Tridentinum, dum prohibet sine parochio & testibus Matrimonium celebrari.

Dico II. Denuntiationes debent fieri in parochia contrahentium. Colligitur ex Tridentino supra requirente eas fieri in Ecclesia a proprio Parochio contrahentium. Quod si sponsus & sponsa sint ex diversis parochiis, debent fieri in parochia utriusque, ut habet usus, & declaravit Congregatio Cardinalium & prescribit Rituale Romanum Tit. de Sacram. Matr. ac postremo expressè precipit Synodus Mechliniensis Tit. de Sponsal. c. 3. Ratio est: Quia alioquin non possent impedimenta satis nosci seu detegi. Quod si recenter sponsi contraxissent ad aliquam parochiam, Doctores aliqui (inter quos Bassilius Pontius) censent denuntiationes debere fieri in parochia, in qua de facto habitant. Sed Sanchez, Bonacina, Diana & plures alii putant conformius intentioni & scopo Ecclesiae, eas fieri, ubi Herincx Sum. Theol. Part. IV.

antea habitarent: eo quod ibi melius eorum impedimenta detegi possint. Et quidem indubie securissimum est, ut in utroque loco fiant denuntiationes. Difficile quoque est improbare, quod tali casu habuerit praxis locorum Ordinarii probata. In rigore tamen Juris videtur prior opinio verior: Quia moderamine, quod dicitur ratio, ut nimirum in parochia praecedenti fiat inquisitio, qualem circumstantiae personarum exegerint, addito, si videatur, juramento contrahentium de carentia impedimenti.

Dico III. Denuntiationes debent pramitti tribus diebus continuis festivis. Ita Tridentinum supra. Putat autem Sanchez cum aliis, non esse mortale, si omittatur una denuntiatio, quando moraliter certum est nullum subesse impedimentum. Tamen Continck, Praepostus & plures alii volunt esse mortale: eo quod omisso unius etiam denuntiationis videatur res esse gravis. Et quidem stante lege & usu, ut fiant tres, possent contingere, ut aliquis vellet expectare tertiam ad denuntiandum impedimentum.

Circa festivitatem dierum notat Sanchez & alii passim (contradicente Pontio) posse denuntiationes fieri die non festivo, quando ingens populi multitudo ad Ecclesiam accedit: eo quod finis Tridentini solum esse videatur, ut Matrimonium contrahendum multis innotescat, sicque facilius impedimenta detegantur; quod tam bene obtinetur tali die, quam die festo. Unde idem Sanchez & plures alii ob eandem rationem existimant, proclamationes posse fieri extra Ecclesiam & Missarum solemniam; etsi Tridentinum dicat eas faciendas in Ecclesia inter Missarum solemniam.

Circa continuationem festivitatum nota, eas esse continuas, quae nullo alio festo interpolantur; quando autem festivitates sunt ita continuas, ut nulla alia dies intermediet, praestaret juxta multos Doctores, ut aliquot dies inter proclamationes intermitterentur, sicque tempus opportunius detur impedimenta detegendi. Deinde si uno aut altero festo die intermittantur, non est mortale, ob parvitatem materiae; immo in quibusdam provinciis videtur usitatum ut denuntiationes fiant diebus Dominicis aut festis discontinuis. Ita Praepostus q. 4. dub. 15. Praescribit autem Rituale Romanum Tit. de Sacram. Matr. ut si infra duos menses post factas denuntiationes Matrimonium non contrahatur, denuntiationes repetantur; nisi aliter Episcopo videatur.

Circa ipsas denuntiationes notanda sunt verba Tridentini supra dicentis: Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, Matrimonium malitiose impediri posse, si tot praeserint denuntiationes, tunc vel una tantum denuntiatio fiat, vel saltem parochio & duobus vel tribus testibus praesentibus Matrimonium celebretur. Deinde ante illius consummationem denuntiationes

34. Denuntiationes sunt faciendae tribus diebus festivis & continuis.

35. An interdictum sufficiat dies non festivi.

36. Qualiter debeant esse continui.

37. Qualiter possit Ordinarius dispensare in hannis.